

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola Hurbanovo
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole v Hurbanove
5. Kód projektu ITMS2014+	312011T834
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub - Každý má svoje možnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	11.02.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola Hurbanovo
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Renáta Beneková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zshurbanovo.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová:

- Dyslexia
- Vplyv dyslexie na rozvoj gramotností (čitateľskej, matematickej, prírodovednej)
- Vplyv čitateľskej gramotnosti na rozvoj matematickej a prírodovednej gramotnosti

Predpoklady na úspešné zvládnutie čítania sa dajú odhaliť už počas predškolského vzdelávania a pri včasnom a správnom zásahu aj žiaci s dyslexiou môžu dosiahnuť dobré vzdelávacie výsledky. Čitateľská gramotnosť je jedným z cieľov vzdelávania žiakov. Porozumenie textu je dôležitou podmienkou práce žiaka s údajmi, poznatkami, vedomosťami. Je spôsobom porozumenia reality, skutočnosti, vytvárania vlastných názorov a postojov. Napriek ešte stále prevládajúcemu názoru, že čitateľská gramotnosť je záležitosť len vyučujúcich slovenského jazyka, na jej rozvoji sa musia podieľať všetci vyučujúci, keďže práca s textom a porozumenie čítaného majú priamy vplyv aj na ostatné gramotnosti. Čítanie s porozumením by malo byť súčasťou všetkých vyučovacích hodín v rámci rôznych predmetov a nie len na ZŠ. K dosiahnutiu tohto cieľa je potrebné, aby učitelia všetkých predmetov mali dostatočné spôsobilosti a schopnosti na realizáciu tohto zámeru, aj vzhľadom na cieľ jednotlivých gramotností, a to že žiak vie vyvodiť a zmysluplne aplikovať získané poznatky.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Kľúčové témy pedagogického klubu:

- Príčiny dyslexie
- Kognitívne faktory vplývajúce na vznik dyslexie
- Čítanie s porozumením

- Práca s textom

Na niektorých stretnutiach sme sa už venovali dyslexii jej prejavom a spôsobom jej kompenzácií / postupovali sme od známych poznatkov, s ktorými pracujeme a poznáme z praxe, k neznámym/. Ale čo je dôvodom jej vzniku? Prečo sa u niektorých detí vyvinie a u niektorých nie? Ktoré sú to faktory zodpovedné za jej vznik? Ako naučiť pracovať dyslektika s textom v rámci jednotlivých hodín? Mnohí autori hovoria o spojitosti dyslexie s drobným poškodením mozgu v rannom vývojovom štádiu dieťaťa, genetickými faktormi, deficitmi v oblasti očných pohybov, netypickou dominanciou mozgových hemisfér a nedostatkoch v poznávacích funkciách.

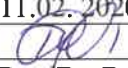
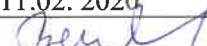
K základným poznávacím funkciám patrí napr.: vnímanie (zrakové, sluchové, časovopriestorové). Vnímanie je poznávací proces, určitým veciam pridávame určitý význam. Napríklad z určitej schémy čiar a bodiek, zdanlivo nesúvisiacich, sa stanú predmety, obrazy alebo písmo. Z rôznych zvukov sa stáva reč, pieseň a pod. Vnímanie je kognitívny proces, ktorý prebieha pomocou zmyslových orgánov a triedime ho podľa toho, ktorý zmyslový orgán ho sprostredkuje. Problémy pri vnímaní okolia a reality sprostredkovanej zmyslami sú pozorovateľné už počas predškolského obdobia, počas pohybu, hry, v reči, v emocionálnych prejavoch. Ich príčina je nie len v genetickom podklade, ale aj v odchýlkach vo funkciách CNS na podklade drobného poškodenia mozgu v ranných vývojových obdobiach, komplikovaných ochorení, nedostatkom kyslíka, a pod. Často si neuvedomujeme, že takéto dieťa musí na dosiahnutia požadovaného výkonu vynaložiť oveľa väčšie úsilie ako dieťa bez obmedzení. O možnostiach podpory jednotlivých týchto oblastí sme formou brainstormingu prediskutovali a zhodnotili ich využitie v rámci vyučovacej hodiny niekoľko návrhov od členov skupiny pod vedením p. Benekovej. Boli to napr. pri zrakovej percepcii – používanie pexesa, hľadanie rozdielov v obrázkoch, hľadanie skrytých obrázkov v obrázku, čítanie textu zostaveného z rôznych typov písma, skladanie slov z určených písmen, dopĺňovačky, obťahovanie písmen. Pri sluchovej percepcii hry na hľadanie smeru a zdroja zvuku, vytváranie zvuku, rytmické cvičenia, reprodukcia počutého rytmu vytlieskavaním, reagovanie na krátke a dlhé samohlásky, slabiky ťuknutím, vytváranie slov zvukovo podobných alebo zmenou jedného písmena. Pri narušení priestorovej orientácie, ktorá súvisí s vnímaním priestoru so zrakom, sluchom a hmatom predstavila, p. Bognerová opísala hry, ktoré používa pri práci s prvákmi, v ktorých využíva modelovanie z hliny, z cesta, prácu s pieskom, prípadne s cukrom. Členovia navrhli aj verziu hry na babu, kde by dieťa so zaviazanými očami hádalo čo drží v ruke, kto je pred ním a pod. Zhodli sa aj na tom, že hry na rozvoj telesného vnímania sa využívajú hlavne na hodinách telesnej výchovy a športu a v školskom klube. Pri narušení časovej orientácie, kde majú žiaci problémy s naučením sa akéhokolvek radu informácií, napríklad aj postupnosti mesiacov v roku, pedagógovia využívajú projektové vyučovanie, kde žiaci k danému ročnému obdobiu priradujú obrázky vecí, súvisiacich s daným obdobím, prípadne mesiacom a dokonca priradujú aj sami seba podľa dátumu narodenia.

Ďalším faktorom ovplyvňujúcim školskú úspešnosť je pamäť, t.j. schopnosť žiaka prijímať, uchovávať, podľa potreby vybavovať a využívať získané poznatky, schopnosti a zručnosti. Pamäť nefunguje vždy tak ako chceme, ako by sme si predstavovali. Informácie o tejto poruche si členovia vypočuli od p. Tóthovej, ktorá ich aj upozornila na publikácie odbornej metodiky psychodiagnostiky vybraných stavov a vlastností u detí so ŠVVP v podmienkach SR so zameraním na oblasť – Intelektové schopnosti, v rámci realizácie národného projektu „Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálnopatologických javov v školskom prostredí“, kde sú aj ukážky zásad práce a rôzne aktivity podporujúce rozvoj danej schopnosti. Prítomní sa zhodli, že mnoho uvedených aktivít prebieha aj v školskom klube, na hodinách literatúry, etickej výchovy, a i. Okrem uvedených schopností je pre úspešné osvojenie čítania dôležitá aj úroveň reči a komunikácie dieťaťa. Jeho reč by mala byť pri nástupe do školy nielen zrozumiteľná, čistá, bez chýb vo výslovnosti, ale aj bez deficitov v oblasti jazykového citu, fonologického uvedomovania a pracovnej

pamäti. Čítanie je dôležitým nástrojom získavania informácií, získavania ďalšieho vzdelávania vo všetkých predmetoch, nakoľko práve čítaním ich žiak získava. Zvládnuť čítanie znamená zvládnuť techniku čítania a porozumenia čítaného textu. Zlá úroveň techniky čítania, poukazuje na vysokú pravdepodobnosť výskytu problémov pri porozumení textu. Kým technika čítania znamená vnímanie grafických obrazov slov, porozumenie textu – uvedomelé čítanie – je cieľom celého procesu čítania. K zvládnutiu tohto procesu zohráva kľúčovú úlohu viacero faktorov. Jedným z nich je aj napr. výber aktivít, usmerňovanie a celková činnosť učiteľa na vyučovacích hodinách. Učiteľ nielen prezentuje učivo, ale usmerňuje a efektívne riadi činnosti žiakov k jeho aktívnemu porozumeniu, čo je pre neho organizačne namáhavejšie a časovo náročnejšie, ale z dlhodobého hľadiska výhodnejšie ako pre neho, tak aj pre žiaka. Pokiaľ sa žiak aktívne zúčastňuje na tvorbe vlastných vedomostí, jeho výsledky sú lepšie ako pri pasívnom prijímaní informácií. K takejto aktivite potrebuje byť vhodne motivovaný ako doma aj v školskom prostredí. K činnostiam, ktoré môže učiteľ použiť na rozvoj motivácie k čítaniu patrí napr. ukázanie významu čítania v bežnom živote mimo školu, výber atraktívnych textov vzhľadom na osobnosť žiaka, podpora vzájomného požičiavania si medzi žiakmi, diskusie o prečítanom, čitateľské súťaže, projekty založené na čítaní textu, filmy ako vstupy k čítaniu konkrétneho textu, a pod. Uvedené sa môže použiť nezávisle od vyučovacej hodiny. Pri konkrétnej aktivite s textom si učiteľ vyberá postup podľa svojich preferencií. P. Beneková upozornila a prečítala kapitoly z knihy od P. Gavoru a kol.- Ako rozvíjať porozumenie textu u žiaka, od strany 101 až po 114, kde sa členovia rozhovorili o rôznych postupoch určených na nácvik porozumenia textu a možnostiach ich prispôsobenia pre svoje potreby. Prediskutovali uvedené postupy vzhľadom na svoje predmety, ktoré vyučujú. Išlo napr. o „Staré versus nové informácie“, kde už názov tohto postupu vysvetlenie jeho prevedenie. „Postup 3-2-1“ : žiak hľadá 3 dôležité veci, ktoré boli v texte, 2 veci, ktoré ho zaujali a 1 vec, na ktorú nenašiel v texte odpoveď. Postup „Prezeraj – pýtaj sa- prečítaj – odpovedz- zopakuj“ je zameraný na aktívny prístup žiaka k textu. Ďalšími postupmi sú tvorba pojmových máp, mapy príbehu, vytvorenie súhrnu textu, ktoré pedagógovia radi využívajú bez ohľadu na vyučovací predmet. Ich prácou je dávať pokyny a rady žiakovi pri práci s textom, učí ho osvojiť si a vybrať si taký postup pri práci s textom, ktorý je pre neho najvýhodnejší a najprínosnejší. P. Beneková opísala a predviedla pomocou praktických ukážok metódu SFUMATO – splývavé čítanie, ktoré pomáha žiakom na prvom stupni zvládnuť techniku čítania a následne rozvinúť čítanie s porozumením, pričom jeho výhodami sú aj náprava ľahkej formy nesprávnej výslovnosti niektorých hlások a náprava ľahkého stupňa dyslexie. Praktické ukážky vyučovacieho postupu pri tejto metóde doplnila aj video nahrávkami práce žiakov uverejnených na youtube.sk. Zvládnutý proces čítania má pozitívny vplyv na čitateľskú gramotnosť a tým pádom aj na matematickú a prírodovednú, pre ktoré je základom. P. Hulková upriamila pozornosť prítomných aj na publikáciu MPC, Rozvoj prírodovednej gramotnosti v základnej škole od Dariny Výbohovej, 2013 Bratislava, pričom sa zamerali na kapitolu č. 6 / Námety a inšpirácie na učebné činnosti, ktorú im nahlas prečítala a z dôvodu nedostatku času (koniec stretnutia), ale dostatku záujmu, sa k nej ešte budú venovať na ďalšom stretnutí.

13. Závěry a odporúčania:

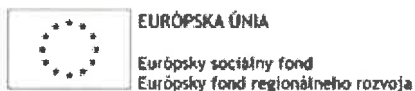
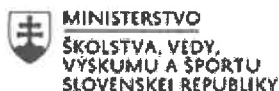
To, akú úroveň jednotlivých gramotností budú mať žiaci pri ukončení nižšieho sekundárneho vzdelávania, záleží aj od úrovne profesionálnych zručností ich učiteľov. Ako budú vedieť prezentovať nové informácie a poznatky, akou formou budú diskutovať o nich, ako budú motivovať a podporovať rozvoj motivácie u žiakov k zvedavosti a ochote získavať, objavovať niečo nové. Príprava učiteľa na vyučovanie by mala vychádzať zo špecifických znakov výučby, jej zámerov a cieľov v jednotlivých predmetov. Podrobné didaktické rozpracovanie obsahu učiva a jej dôkladná didaktická analýza spolu s pedagogickou diagnózou a jej zohľadnením v individuálnom prístupe k jednotlivcom, vytvára predpoklady na dôkladné plnenie vytýčených vzdelávacích cieľov. Členovia sa dohodli na podrobnejšom preštudovaní už uvedenej publikácie od D. Výbohovej, Rozvoj prírodovednej gramotnosti v základnej škole, Bratislava 2013, v prehodnotia možnosti aplikácie na podmienky našej školy využitie výskumu uvedeného v diplomovej práci Mgr. I. Jahodníkovej, Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti u žiakov s poruchami učenia na druhom stupni základnej školy, 2018 Brno a od Renáty Somorovej, Úlohy na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti žiakov 7. až 9. ročníka ZŠ a gymnázií s osemročným štúdiom, Bratislava 2017 z dôvodu potreby hlbšieho prieskumu daných publikácií zo strany členov klubu.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Marcela Tóthová
15. Dátum	11.02. 2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Renáta Beneková
18. Dátum	11.02. 2020
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Základná škola Hurbanovo
Názov projektu:	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole v Hurbanove
Kód ITMS projektu:	312011T834
Názov pedagogického klubu:	Pedagogický klub - Každý má svoje možnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Základná škola Hurbanovo

Dátum konania stretnutia: 11.2. 2020

Trvanie stretnutia: od 16.00 hod. do 19.00 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Renáta Beneková		ZS hurbanovo
2.	Mgr. Marcela Tóthová		ZS hurbanovo
3.	Mgr. Nataša Ďurišová		ZS hurbanovo
4.	Mgr. Denisa Sovičová		ZS hurbanovo
5.	Mgr. Viera Rolníková		ZS hurbanovo

6.	Mgr. Lucia Hulková		ZS hurbanovo
7.	Mgr. Mária Hamranová		ZS hurbanovo
8.	Mgr. Angelika Bognerová		ZS hurbanovo
9.	Jozefína Moravčíková	PN	ZS hurbanovo
10.	Zuzana Dunaiová		ZS hurbanovo

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia